

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-62
Karar Sayısı : 12-53/1491-519
Karar Tarihi : 01.11.2012

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Cemal Ökmen YÜCEL

C. BAŞVURAN : Resen

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Çalık Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mimar Sinan Mah. Atatürk Blv. No:190 Atakum/Samsun

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Çalık Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin hakim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığının tespit edilmesi amacıyla soruşturma açılmasına gerek olup olmadığına ilişkin olarak 12.04.2012 tarih ve 12-20/524-M sayılı Rekabet Kurulu kararı uyarınca başlatılan önaraştırma sonucunda Kurulun 04.07.2012 tarih ve 12-36 sayılı toplantısında alınan karar doğrultusunda dosya konusu uygulamalar hakkında Enerji Piyasası Düzenleme Kurulundan (EPDK) talep edilen görüşün değerlendirilmesi.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Çalık Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş. (Çalık YEDAŞ)'nin internet sitesinde yayınlanan 01.03.2012 tarihli "Elektrik Tedarik Şirketlerinin Zorda Bıraktığı Onlarca İşyeri Karanlıkta Kaldı!" başlıklı haber ile 12.03.2012 tarihli "Elektrik Tedarikçileri İşletmeleri Bezdirdi!" başlıklı haberde yer verilen ifadeler üzerine, Çalık YEDAŞ'ın, faaliyet gösterdiği dağıtım bölgesindeki serbest tüketicilerin yalnızca kendisinden elektrik alımı yapmasını sağlamak ve diğer tedarik şirketleri ile çalışmalarını engellemek suretiyle, elektrik tedarik faaliyeti bakımından rekabeti kısıtlayıp kısıtlamadığının tespiti amacıyla önaraştırma yapılmıştır.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 01.03.2012 ve 12.03.2012 tarihli haberler üzerine hazırlanan 28.03.2012 tarih ve 2012-1-062/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 12.04.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş olup, önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 29.06.2012 tarih ve 2012-1-062/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek, dosya konusu uygulamalar hakkında EPDK'nın görüşünün alınmasını teminen dosya Kurul gündeminde incelemeye alınmıştır. Takiben, dosya mevcudu bilgi ve belgeler, EPDK görüşü ve hazırlanan 17.10.2012 tarih ve 2012-1-62/BN sayılı Bilgi Notu çerçevesinde konu karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** Raportör tarafından, önaraştırma konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı, ancak elde edilen bilgi ve belgeler ile bu bulgular çerçevesinde, tüketicilerin geçiş maliyetlerini arttıran diğer davranışların sektördeki rekabetçi yapıya etkisine ilişkin Rekabet Kurulu görüşünün Önaraştırma Raporu ve ekleri ile birlikte ilgisi nedeniyle EPDK'ya gönderilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

- (5) İnceleme konusu iddialar çerçevesinde, ilgili ürün pazarı “elektrik enerjisinin dağıtımı” ve “elektriğin perakende satışı”, ilgili coğrafi pazar ise “Samsun, Ordu, Amasya, Çorum ve Sinop illeri” olarak tespit edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Değerlendirme

- (6) Dosya kapsamında, Çalık YEDAŞ'ın; hukuki gerekçelerle tedarikçisinden elektrik temin edemeyen ve perakende satış sözleşmesi imzalamayan serbest tüketicilerin bir kısmının elektrik enerjisini kestiği, bu davranışın amacının farklı bir tedarikçi seçmeyi düşünen serbest tüketicilere, kendisinden elektrik temin etmedikleri takdirde, tekel konumunda olduğu dağıtım faaliyeti çerçevesinde vermekle yükümlü olduğu hizmetlerden mahrum bırakabileceği mesajını vermek olduğu, bu yolla elektrik enerjisinin dağıtım pazarındaki hakim durumunu, elektriğin perakende satışı pazarında kötüye kullandığı iddiasına ilişkin inceleme yapılmıştır.
- (7) Söz konusu davranışlar, Çalık YEDAŞ'ın tek taraflı davranışlarından kaynaklanmakta olup, konu, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un “Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması” başlıklı 6. maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.
- (8) Dosya mevcudu belgeler arasında bulunan, EPDK'nın Kuruma gönderdiği konu hakkındaki yazıda yer alan, rakip tedarik şirketlerinin piyasadan çıkması durumunda, müşterilerin dağıtım şirketi ile perakende satış sözleşmesi imzalamaması ve/veya mevzuat ile tanımlandığı şekilde güvence bedeli vermemesi durumunda dağıtım şirketlerinin, söz konusu şartların yerine getirilmesine kadar, tüketicilerin elektrik enerjisini kesebileceğine yönelik görüş dikkate alınarak somut olay özelinde inceleme konusuna yönelik soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (9)

J. SONUÇ

- (10) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY

Rekabet Kurulu'nun 01.11.2012 tarihli, 12-53/1491-519 sayılı Kararı

Dosya konusu, Çalık Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş'nin(Çalık YEDAŞ) dağıtım bölgesindeki tüketicilere yönelik davranış ve uygulamalarıyla yine bölgesindeki elektrik tedarik şirketlerinin faaliyetlerini zorlaştırıp, zorlaştırmadığı; böylece 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun(Kanun) 6.maddesini ihlal edip, etmediğidir.

Samsun, Ordu, Amasya, Çorum ve Sinop illerini kapsayan bölgede elektriğin münhasır dağıtım ve serbest olmayan tüketicilere perakende satış faaliyetlerini yürüten Çalık YEDAŞ bu faaliyetleri bakımından anılan bölgede tekel konumunda, dolayısıyla da hakim durumdadır.

Konuya ilişkin 29.06.2012 tarihli, 2012-1-062/ÖA sayılı Öneri Raporunda yer verilen çok sayıda belge; Çalık YEDAŞ'ın gerek kendi internet sitesindeki haberler, gerekse yerel basında çıkarılan haberler yoluyla serbest tüketicilere Çalık YEDAŞ dışındaki tedarikçilerden elektrik almaları halinde elektriklerinin kesilebileceği mesajını vermek yönünde hareket ettiğini göstermektedir. Çalık YEDAŞ'ın serbest tüketicilerin başka tedarikçilerden elektrik almaları halinde sorun yaşayacakları mesajını vermek suretiyle söz konusu tedarikçileri piyasa dışına itmeyi hedeflediği dolayısıyla da hakim durumunu kötüye kullandığı yönünde ciddi emareler bulunmaktadır. Bunların gerçeği yansıtıp yansıtmadığı, diğer bir deyişle ilgili teşebbüsün Kanunun 6. maddesini ihlal edip etmediği ancak yapılacak bir soruşturma ile tam olarak ortaya konulabilirdi.

Bir piyasanın sektörel düzenlemeye tabi olmasının, o piyasada rekabete aykırı eylem ve işlemlerin ortaya çıkmamasını kendiliğinden sağlamayacağı, ortaya çıkması halinde de, Rekabet Kurumunun harekete geçmesinin önünde (en azından her zaman için) bir engel oluşturmayacağı kanaatindeyiz. Öneri Raporunda da belirtildiği üzere, Kanunun 6. maddesinin ihlal edildiğine dair ciddi bulgular vardır ve konuya ilişkin düzenleme muğlaktır. Yürütülecek bir soruşturma ile konu açıklığa kavuşturulabilir, gerektiğinde de ilgili düzenleyici otoriteden görüş alınabilirdi.

Yukarıda özetle yer verilen değerlendirmeler ışığında Kurul çoğunluğuna katılma imkanı bulunamamıştır.

İsmail Hakkı KARAKELLE

Kurul Üyesi